

REGISTERBLAD

Namn: Helene Pettersson

Datum: 1999-05-21

Område av riksintresse för naturvård i Kronobergs län

Områdesnummer: NRO07029

Områdesnamn: Alsteråns dalgång

Kommun: Uppvidinge kommun (60)

Kartblad: 05 E SO

Area: 563 ha

Naturgeografisk region: 13, Sydsvenska höglandets centrala och östra delar

Kust/havsregion:

Regionindelning för sjöar och vattendrag: Avrinningsområde 75, Alsterån

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform:

Riksvärde

Vattendrag	
Sprickdal	
Jordartsstratigrafi	

Värdeomdöme: Mellan Skahus och Alsterfors rinner Alsterån i en mäktig dal med spår av naturlandskapets utveckling alltsedan tiderna före den kambriska perioden till avsmältningen av den senaste inlandsisen och det rinnande vattnets nutida processer. Bidalen Uvacklöva är en markant skurdal med höga bergväggar och rasbranter. I ådalen märks vackra isälvterrasser och kames. Området är mångformigt och uppvisar en bred variation av biotoper bl.a. bergväggar, dalbottnar och ravinsluttningar, med flera för trakten ovanligt växtarter.

Huvudkriterier: A, B, E.

Stödskriterier: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8.

Förutsättningar för bevarande: Värdena kan skadas av vägbyggnad, vattenreglering, täktverksamhet, olämpligt lokaliserad bebyggelse, markavvattning, skogsbruk i strandnära och i övrigt värdefulla skogsbiotoper.

Säkerställande: Säkerställande ej planerat.

Områdets huvuddrag: Mellan Skahus och Alsterfors rinner Alsterån i botten av en dalgång som i huvuddrag var utformad före jordens medelålder för några hundra miljoner år sedan. Den är fördjupad av inlandsisens erosion, delvis täckt av isälvsavlagringar i form av bl a isälvterrasser och har fått sina nuvarande former av ån och dess biflöden.

Den mäktiga dalgången torde i sina huvuddrag har eroderats ut i det subkambriska peneplanet. Mellan Höneström och Alster tycks finnas en rest av sandsten, bildad av sand, som sannolikt avlagrats av en flod. Den är redovisad på SGU:s karta Ba No 16 över Sveriges berggrund. Sandstenen påträffas som enstaka stenar i rullstensgruset i dalen och har samma karaktär som liknande fynd vid Lyckebyån ungefär 10 km söder om Kosta. Bidalen Uvklöva är en skurdal utpreparerad i en markant sprickdal i hälleflinta. Klövan har branta, förklyftade bergväggar, höga rasbranter av kantig sten och en botten utformad som en nutida trång älvbotten. Klövan torde ha fått sin branta huvudform av häftiga vattenflöden under avsmältningen av inslandsisen. Isälvsavlagringarna nedströms är bildade i kontakt med avsmältande ismassor och utformade som kames. Uppströms Uvklövas mynning i dalbotten framträder distinkta isälvterrasser.

Utefter Alsterån vid Barkahult och norr om Höneström finns öppna mader utmed drygt en kilometer av Alsterån. Den grunda men markerade åfåran är starkt slingrande och har klart strömt vatten. Artrikedomen i maderna är relativt stor med t.ex. kärrsilja, ängsruta, sumpmåra, ängsvädd och kärrviol. I Uvklöva finns för bergbranter typiska mossor, hällebräken och lopplummer: Denna har sin rikaste kända förekomst i länet. I kärren i dalbotten förekommer bl a slidstarr. På båda sidor om Uvklöva bryter källvatten fram. I de odikade källkärren förekommer bl a slidstarr, myrlilja och jungfrulin. Vidare finns bäckdalar av botaniskt intresse och landskapsmässigt värde. På torr skogsmark förekommer mycket platt- och cypresslummer. Örelidbäckens ravindal vid Barkahult har mycket ovanliga växtsamhällen med rik flora med bl a backskafting, bergslok, vippstarr, blodnäva, vippärt, bergmynta, underviol, ängsskära, vätteros, spenört, krusfrö och kattfot i de solexponerade slutningarna. I dalbotten finns mängder av skogssäv och kärrsälting och i kärr i dalgången stora bestånd av myrlilja.

Vid Höneström vårdas ännu en gård genom lieslätter. Här finns ljunghedsartad slättermark med bl.a. mosippa.

Djurlivet i ån och dess orörda biflöden är rikt. Strömstare uppträder vintertid. Alsterån mellan Skahus och Höneström är ett attraktivt fiskevatten med bl a ett värdefullt öringbestånd, trots att ån är hårt reglerad.

Anmärkningar: Våtmarksinventering, klass 1, VMI-ID 05F3G07. Naturvårdsprogram för Kronobergs län, klass 1 (tregradig skala).

Referenser: Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1987: Våtmarker i Kronobergs län.

Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1989. Kronobergs Natur (naturvårdsprogram).

Johansson, C.E. 1974: Alsteråns dal mellan Uvklöva och Barkaström. Sydsmåländsk natur.

Uppvidinge kommun 1991: Översiktsplan för Uppvidinge kommun.

Sveriges geologiska undersökning 1960: Karta över Sveriges berggrund. Ser. Ba No 16.

Länsstyrelsen 1993: Ängs- och hagmarker i Kronobergs län.

Olvmo, M., 1989: Meltwater canyons in Sweden. A study of canyons of "kursu"-, "skura"- and "grav"-type. University of Göteborg, Department of Physical Geography, 27.